

3. System ochrony praw człowieka

Nazwa zajęć <i>System ochrony praw człowieka</i>	Dziedzina nauki /dyscyplina naukowa: <i>Nauki społeczne/nauki prawne</i>	Kod zajęć A 3	Liczba punktów ECTS 1
Nazwa jednostki prowadzącej/odpowiadającej za zajęcia: Zakład Operacyjno – Rozpoznawczy, Zespół do Spraw Przesiępczości Zorganizowanej i Procedur Karnych			
Studia: I stopnia, stacjonarne, profil praktyczny Kierunek: Bezpieczeństwo granicy państwowej Specjalizacja : - Rodzaj zajęć: kierunkowe, obligatoryjne			
Cykl akademicki:	Rok akademicki:	Rok/Semestr	
2024 - 2027	2023/2024	I/I	
Koordynator zajęć: płk SG mgr Krzysztof Muzyczuk (krzysztof.muzyczuk@strazgraniczna.pl, tel. 66 44 269)			
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących): – dr hab. Joanna Rogozińska – Mitrut (wykład i ćwiczenia grupa I) – mjr SG mgr Monika Stanisławska (ćwiczenia grupa II)			
Wymagania wstępne: – brak wymagań wstępnych			

Cele zajęć:

Nr	Cel(e):
C1	Wyposażenie w zaawansowanym stopniu w wiedzę na temat sposobu, w jaki kształtowały się prawa człowieka na przestrzeni czasu oraz umiejętność rozumienia kluczowych pojęć z zakresu praw człowieka i wynikających z nich obowiązków, a także wskazanie środków umożliwiających wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce działań służbowych
C2	Wyposażenie w wiedzę o najważniejszych międzynarodowych dokumentach dotyczących praw człowieka i rodzajach mechanizmów ochrony praw człowieka, a także w znajomość metod służących przeniesieniu tych wiadomości na grunt działań praktycznych w służbie w formacji granicznej
C3	Ukształtowanie postawy poszanowania praw człowieka i odpowiedzialności za działania podejmowane w ramach działalności służbowej

Metody dydaktyczne:

Formy zajęć	Metody dydaktyczne
Wykład	wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej, dyskusja moderowana
Ćwiczenia	ćwiczenia w grupach, analiza tekstów prawnych i orzecznictwa, dyskusja, prezentacja multimedialna, projekt

Treści programowe:

Nr tematu	Temat	Problematyka (zagadnienia)	Liczba godzin
Wykład			
1	Geneza praw człowieka	1. Historia praw człowieka, kierunki ewolucji	2
2	Zagadnienia podstawowe i idea praw człowieka	1. Pojęcie i cechy praw człowieka 2. Prawa człowieka i ich podział 3. Generacje praw człowieka 4. Status praw człowieka	2
3	Instytucjonalna ochrona praw człowieka.	1. Krajowy system ochrony praw człowieka i obywatela 2. Ochrona praw człowieka w Europie 3. Uniwersalny system ochrony praw człowieka	6
Razem			10
Ćwiczenia			

Nr tematu	Temat	Problematyka (zagadnienia)	Liczba godzin
1	Wybrane prawa człowieka	Kształtowanie świadomości znaczenia i kształtowanie postawy poszanowania wobec praw człowieka w toku realizacji czynności służbowych. Przygotowanie projektu i omówienie przez grupy wybranych praw człowieka. 1) Prawo do życia 2) Zakaz tortur 3) Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego 4) Prawo do prywatności 5) Prawo do rzetelnego procesu sądowego 6) Prawo do wolności słowa 7) Prawo do wolności sumienia i wyznania 8) Zakaz dyskryminacji 9) Zasada równego traktowania	5
Razem			5
Łącznie			15

Praca własna studenta:

Czynności	Liczba godzin
Zapoznanie się z literaturą zajęć	4
Przygotowanie do udziału w zajęciach - przygotowanie prezentacji multimedialnej dot. wybranych praw człowieka	3
Przygotowanie do zaliczenia	3

Rozliczenie nakładu pracy studenta:

Forma kontaktu/nakład pracy	Liczba godzin							Suma
	wykład	projekt	seminarium	laboratorium /lektorat	zajęcia w terenie	warsztat	konsultacje	
Kontakt bezpośredni	10	5						15
Praca własna studenta		10						10

Efekty uczenia się:

Efekty uczenia się:	Odniesienie do KEU
Wiedza:	
1. Zna w stopniu zaawansowanym system ochrony praw człowieka oraz metody pozwalające na wykorzystanie tych wiadomości w skutecznym i rzetelnym wypełnianiu zadań i obowiązków służbowych	BGP1_W07
Umiejętności:	
1. Potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi, w tym regułami, prawnymi w celu wykonywania zadań służbowych w warunkach nie w pełni przewidywalnych oraz rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów w toku ich realizacji z dbałością o standardy praw człowieka	BGP1_U14
Kompetencje społeczne (postawy)	
1. Jest gotów do prawidłowego identyfikowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu i rozstrzyganie ich zgodnie ze standardami praw człowieka	BGP1_K07
2. Jest gotów do godnego wypełniania zadań i obowiązków funkcjonariusza Straży Granicznej oraz dbałości o dorobek, tradycje i etos reprezentowanej formacji z poszanowaniem praw człowieka	BGP1_K08

Metody weryfikacji efektów uczenia się:

Efekty uczenia się	Metody weryfikacji efektów uczenia się	
	Odpowiedź z ustna	Projekt
W1	x	x
U1		x
K1		x
K2		x

Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne:

Sposób zaliczenia: zaliczenie z oceną

Formy zaliczenia – projekt, odpowiedź ustna

Student otrzymuje zaliczenie zajęć, pod warunkiem :

- uzyskania pozytywnych ocen bieżących z odpowiedzi ustnych dot. zagadnień podstawowych oraz wiedzy nt. instytucjonalnej ochrony praw człowieka – oceny niedostateczne podlegają zaliczeniu;
- uzyskania pozytywnej oceny z przygotowania projektu, na określony przez wykładowcę temat; projektu/prezentacji.

We współpracy z prowadzącym zajęcia studenci, w zespołach 2-5 osobowych, realizują w czasie semestru projekt. Celem projektu jest opracowanie sytuacji problemowych dotyczących praw człowieka i podjętych działań przez Straż Graniczną. Powstałe w efekcie pracy opracowanie opiera się na : a. wiedzy dotyczącej praw człowieka, b. wybraniu optymalnej formy i strategii reakcji na sytuację problemową c. przedstawieniu konkretnych praw i ich konsekwencji w odniesieniu do opisywanego przypadku, d. odwołaniu się do zasad prawnych i etycznych w konkretnej sytuacji, e. refleksji na temat prezentowanego problemu.

Realizacja projektu:

- 1) Na pierwszych zajęciach studenci dobierają się (lub z są podzieleni według wskazań prowadzącego) na zespoły projektowe. Minimalna 2 max. 5 osób w grupie.
- 2) Podczas pierwszych zajęć prowadzący przedstawia także wszystkie wymogi formalne i opisuje oczekiwany efekt końcowy projektu. Dotyczy to także kwestii daty złożenia raportu końcowego i formy przedstawienia efektów przygotowanej prezentacji problemu podczas zajęć.
- 3) Najpóźniej na drugich zajęciach zespoły projektowe wybierają, w ścisłym porozumieniu z prowadzącym, przedstawiany problem, zgodnie z programem nauczania, w jakim będą realizowały projekt. Wśród sugerowanych są: a. Prawo do życia, b. Zakaz tortur, c. Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego, d. Prawo do prywatności, e. Prawo do rzetelnego procesu sądowego f. Prawo do wolności słowa, g. Prawo do wolności sumienia i wyznania, h. Zakaz dyskryminacji i. Zasada równego traktowania
- 4) Wybierając kontekst należy brać pod uwagę realność realizacji projektu ale także fakt zmagania się z wrażliwą materią. Oznacza to branie pod uwagę od początku standardów etycznych i dbałość o precyzyjne sprecyzowanie i ukazanie aspektów prawnych.
- 5) Realizacja projektu przez zespoły zadaniowe następuje od momentu ustalenia grup do oficjalnego złożenia raportu. Projekt polega na: - opisanie kontekstu prawnego charakteryzowanego prawa człowieka i zaplanowania postępowania w trakcie wykonywania czynności służbowych
- 6) Cały projekt musi być ściśle oparty na podstawach teoretycznych (bibliografia).
- 7) Zachęcamy do korzystania z adekwatnych do podjętej tematyki publikacji oraz bibliografii podanej w sylabusie.
  - Efekty końcowe projektu - przedstawienie w formie prezentacji i wspólnej refleksji/ analizy problemu. Efektem końcowym projektu jest przygotowanie opisu kontekstu sytuacji prawnej (dobre opisanie źródeł problemu prawnego i charakterystyki osób nim dotkniętym), powinna zawierać wyłącznie charakter pokazowy - obejmujący kluczowe objawy danego problemu (związanego z kontekstem i charakterystyką osoby) i wyraźne działania podejmowane przez Straż Graniczną.
  - Ocena końcowa dla poszczególnych członków zespołu może być zróżnicowana na ich wspólny wniosek tak, by uwzględniała wkład pracy poszczególnych członków zespołu. W przypadku, gdy członek zespołu projektowego nie bierze udziału w realizacji projektu oraz przygotowaniu raportu, może, na uzasadniony wniosek pozostałych członków zespołu zostać z niego usunięty. Bez specjalnego wniosku grupy ocenie obecność na wszystkich zajęciach, nieobecność zaliczana w trakcie dyżuru pedagogicznego
  - Podstawowe kryteria oceny projektu: Student uzyskuje zaliczenie za analityczne potraktowanie problematyki, racjonalną argumentację zawartych w niej tez oraz staranność wykonania i wielkość prezentacji. Student nie uzyskuje zaliczenia, gdy problem został potraktowany powierzchownie, brakuje spójnej i racjonalnej argumentacji, praca wykonana w sposób niestaranny.

Szczegółowe kryteria zostaną podane przed rozpoczęciem pracy nad projektami. Punkty otrzymane zostaną przeliczone na oceny zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie studiów.

Ocenę końcową stanowi 50 % ocen z odpowiedzi ustnych oraz 50 % z projektu.

Wykaz literatury:

A. Literatura podstawowa

1. Brzozowski W., Krzywoń A., Wiącek M., *Prawa człowieka*, Wolters Kluwer, Warszawa 2021.
2. Hołda J., Hołda Z., Ostrowska D., Rybczyńska J., *Prawa człowieka. Zarys wykładu*, Wolters Kluwer, Warszawa 2014.
3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 1997.

B. Literatura uzupełniająca

1. Bieńczyk-Missala A., *Zapobieganie masowym naruszeniom praw człowieka : międzynarodowe instytucje i instrumenty*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2018.
2. Chmaj M. (red.), *Wolności i prawa człowieka w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, Wolters Kluwer, Warszawa 2016.
3. Domańska M., *Zakaz dyskryminacji ze względu na więcej niż jedno zabronione kryterium*, Wolters Kluwer, Warszawa 2019.
4. Gawin M., Markiewicz B., Nogal A. , Rafał Wonicki R., *Prawa człowieka i obywatela w zglobalizowanym świecie* Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2016.
5. Żmuda B., *Europejska Komisja przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) w europejskim systemie ochrony praw człowieka* , Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2020.

K I E R O W N I K
ZAKŁADU OPERACYJNO - ROZPOZNAWCZEGO
WYŻSZEJ SZKOŁY STRAŻY GRANICZNEJ

płk SG Krzysztof MUZYCZUK